

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра публічного управління та підприємництва (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми
 Л. Л. Носач
« 31 » серпня 2022 р.

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політична економія

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

Освітня програма: Міжнародна економіка

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

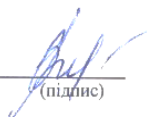
Розробник: Можевенко Т.Ю., к.е.н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)


(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри публічного управління та підприємництва (601)

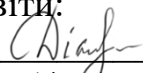
Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри д. н. з держ. упр., проф.
(науковий ступінь та вчене звання)


(підпис)

В. Г. Ковальчук
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:


(підпис)

Д. В. Дикун
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Можевенко Тетяна Юріївна, к.е.н. З 2020 з року викладає в університеті наступні дисципліни:

- макроекономіка;
- мікроекономіка;
- підприємництво;
- інфраструктура ринку;
- інноваційне підприємництво.

Напрями наукових досліджень: Економічне зростання, економічні цикли, підприємництво та реформи, пріоритетні напрями розвитку інфраструктури ринку в Україні.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1 семестр.

Обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 48 годин, самостійної роботи здобувачів – 72 годин.

Форми здобуття освіти: денна, дистанційна, заочна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – немає.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємства, економіка праці і соціально-трудові відносини.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Завдання: сформувати певний тип економічного мислення, економічну психологію та світогляд студентів, – забезпечити засвоєння ними знань та методів цивілізаційного, синергетичного та діалектичного аналізу економічного життя суспільства.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності:**

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,

усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **результати навчання**:

РН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

РН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

РН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Загальні засади економічного розвитку. Основи ринку і суб'єктиринкової економіки.

Тема 1. Предмет і метод політичної економії.

Форма занять: лекція, практичне заняття самотійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Практичне заняття за темою 1*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Виникнення та етапи розвитку політичної економії . предмет політичної економії.

Метод політичної економії ті її функції. Позитивна і нормативна політична економія.

Обсяг самотійної роботи здобувачів: 4 години.

Політекономія і економікс. Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань

довикладача.

Тема 2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.

Форма занять: лекція, практичне заняття самотійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичне заняття за темою 2*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Виробничі можливості суспільства і продукт виробництва: чинники виробництва та їх взаємодія; продукт виробництва.

Обсяг самотійної роботи здобувачів: 4 години.

Результативність факторів виробництва.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Економічні потреби та інтереси.

Форма занять: лекція, практичне заняття самотійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Практичне заняття за темою 3*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб. Закон зростання потреб. Корисність продукту. Закон спадної граничної корисності продукту.

Економічний інтерес, його сутність і функції. Інтереси і потреби: діалектика взаємозв'язку. Єдність і суперечності в системі інтересів.

Обсяг самотійної роботи здобувачів: 4 години.

Виробництво та проблеми задоволення зростаючих потреб суспільства. Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закономірності її розвитку.

Форма занять: лекція, практичне заняття самотійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичне заняття за темою 4*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Сутність та основні структурні елементи економічної системи. Продуктивні сили та виробничі відносини — основа економічної системи. Класифікація типів економічних систем та їх чинники.

Обсяг самотійної роботи здобувачів: 4 години.

Власність, її сутність та місце в економічній системі. Структура відносин власності.

Тенденції в розвитку відносин власності.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.

Форма занять: лекція, практичне заняття самотійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*

- *Практичне заняття за темою 5*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне. Економічні та неекономічні блага. Товар і його властивості.

Альтернативні теорії вартості. Закон вартості його сутність і функції. Теоретичні концепції виникнення і сутності грошей. Грошовий обіг та його закони.

Обсяг самотійної роботи здобувачів: 4 години.

Інфляція та її наслідки. Антиінфляційна політика держави. Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.

Форма занять: лекція, практичне заняття самотійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*

- *Практичне заняття за темою 6.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Наймана праця. Ціноутворення на ринку праці. Заробітна плата, як явище ринку. Економічна рента і трансфертний дохід в складі заробітної плати.

Обсяг самотійної роботи здобувачів: 5 години.

Форми і системи заробітної плати.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 7. Витрати виробництва і прибуток.

Форма занять: лекція, практичне заняття самотійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичне заняття за темою 7.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Витрати виробництва як передумова виробництва. Теорії витрат виробництва.

Структура затрат виробництва. Граничні витрати.

Обсяг самотійної роботи здобувачів: 4 години.

Прибуток як економічна категорія товарного виробництва. Норма прибутку і фактори, що на неї впливають.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 8. Ринок його суть, функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.

Форма занять: лекція, практичне заняття самотійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*

- *Практичне заняття за темою 8*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Ринкове господарство як невід'ємна складова товарного виробництва. Риси структури функції ринку. Інфраструктура ринку. Моделі ринку.

Сутність попиту і пропозиції; та фактори що на них впливають. Еластичність попиту і пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Конкуренція, її суть і економічні основи. Види економічної конкуренції. Методи конкурентної боротьби. Монополія: причини виникнення, суть та основні форми. Антимонопольна політика держави.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 9. Домогосподарство в системі економічних відносин.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичне заняття за темою 9*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Домогосподарство як суб'єкт ринкової економіки. Двоїста роль домогосподарства в економіці. Домогосподарство як постачальник ресурсів.

Доходи домогосподарства. Витрати домогосподарства. Розподіл доходів на особисте споживання, податки і заощадження

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Місце домогосподарства в кругообігу продуктів, ресурсів і доходів. Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання контрольної модульної роботи №1 в аудиторії (зарішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2.

Економічне зростання і соціально-економічний прогрес. Світове господарство та міжнародні економічні відносини.

Тема 10. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*

- *Практичне заняття за темою 10*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Підприємство як суб'єкт ринкової економіки. Форми і види підприємств. Капітал підприємства. Кругообіг і оборот капіталу. Основний та оборотний капітал. Зношення основного капіталу. Амортизація.

Сутність підприємства і умови його існування. Види та функції підприємництва.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 години.

Валовий дохід, його сутність та структура. Підприємницький дохід. Значення прибутку в розвитку підприємництва.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 11. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичне заняття за темою 11*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Ринкові відносини в аграрному секторі економіки. Аграрні відносини, їх зміст і особливості. Земельна рента, її сутність, види і механізм створення. Агропромислова інтеграція і агропромисловий комплекс. Ціна землі.

Особливості виробництва і реалізації продукції торгівлі. Торговий прибуток.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Економічні відносини у кредитно-банківській сфері. Ссудний капітал і процент.

Банківський прибуток.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 12. Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичне заняття за темою 12*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Зміст, види та пропорції національного (суспільного) відтворення. Теоретичні моделі суспільного відтворення. Система національних рахунків: виникнення, зміст і цілі.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Концепції та принципи побудови системи національних рахунків. Основні макроекономічні показники СНР.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичне заняття за темою 13*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Економічне зростання: зміст, типи і фактори. Концепції і моделі економічного зросту.

Циклічність економічного розвитку як прояв нестабільності.

Класифікація економічних циклів за тривалістю. Нециклічні коливання економіки. Зайнятість і сукупне відтворення робочої сили.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Безробіття, його зміст, причини, види і форми. Вплив безробіття на економіку. Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 14. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичне заняття за темою 14*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Господарський механізм, його сутність та елементи. Господарський механізм: система управління економікою. Державне регулювання суспільного відтворення та його форми. Планування і програмування.

Необхідність, зміст, структура і функції фінансів. Фінансова система, державний бюджет. Бюджетний дефіцит і державний борг. Способи збалансування державного бюджету. Теорія оподаткування.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Необхідність, зміст і принципи функціонування кредиту. Форми і функції кредиту.

Кредитна система та її структура.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 15. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*

- *Практичне заняття за темою 15*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Закономірності та етапи розвитку капіталістичної системи. Економічна система капіталізму вільної конкуренції. Економічна система монополістичного капіталізму. Фінансово-монополістичний капіталізм. Економічна система сучасного капіталізму. Механізм функціонування сучасної змішаної економіки.

Соціалістична система та її еволюція. Механізм господарювання командно-адміністративної економіки.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Закономірності і особливості розвитку перехідних економік. Зміст і типи перехідних економік. Соціально-економічні перетворення у постсоціалістичних країнах на шляху до соціально-орієнтованої ринкової економіки.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 16. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.

Форма занять: лекція, практичне заняття самотійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Практичне заняття за темою 16*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Світове господарство, його сутність і структура. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація економіки як основа формування світового господарства.

Форми міжнародних економічних відносин. Всесвітній ринок товарів і послуг. Сутність і форми міжнародного руху капіталів. Міжнародна міграція трудових ресурсів.

Обсяг самотійної роботи здобувачів: 5 години.

Міжнародні валютно-фінансові відносини.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 17. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.

Форма занять: лекція, практичне заняття самотійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичне заняття за темою 17*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Сутність і класифікація глобальних проблем. Причини виникнення і загострення глобальних проблем.

Обсяг самотійної роботи здобувачів: 5 години.

Шляхи подолання глобальних проблем.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання контрольної роботи №1 в аудиторії (зарішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*
 - *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
 - *Обсяг самотійної роботи здобувачів – за необхідністю.*
- Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни «Політична економія» виконуються студентами самостійно при консультуванні викладачем.

Індивідуальна робота передбачає підготовку рефератів, доповідей.

Тематика індивідуальних завдань (рефератів).

1. Ринок і держава в сучасній економічній системі.
2. Проблеми саморегулювання та державного регулювання в ринковій економіці.
3. Відтворення і розвиток економічного потенціалу суспільства.
4. Товарно-грошові відносини в умовах соціалізму.
5. Сутність перехідної економіки: теорія і практика.
6. Фінансово-промислові групи на зламі XX-XXI ст.
7. Форми і методи соціального захисту населення.
8. Роль інвестицій в економічному зростанні.
9. Сутність господарського механізму і його структура.
10. Фінанси як інструмент економічного регулювання.
11. Механізм грошово-кредитного регулювання.
12. Антимонопольна політика держави: необхідність, сутність, значення.
13. Економічні моделі соціалізму: теорія і практика.
14. Проблеми відтворення в сучасній економіці України.
15. Економічне зростання та екологія: механізм розв'язання суперечностей в умовах НТР.
16. Світове господарство: сутність та етапи розвитку.
17. Антициклічна політика держави.
18. Фінанси як інструмент економічного регулювання.
19. Економічні відносини за умов капіталізму вільної конкуренції.
20. Інтернаціоналізація економічних відносин.
21. Циклічність економічного розвитку та прояви нестабільності.
22. Зайнятість і відтворення сукупної робочої сили.
23. Безробіття, його зміст та причини. Основні форми і види безробіття.
24. Необхідність та причини втручання держави в економіку.
25. Сутність і завдання державного регулювання економіки.
26. Методи державного регулювання економіки.
27. Необхідність, зміст, структура та функції фінансів.
28. Фінансова система і державний бюджет.
29. Теорія оподаткування.
30. Необхідність, зміст і принципи функціонування кредиту.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), написання рефератів.

7. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, фінальний контроль у вигляді екзамену (усно).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (теми)	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Змістовний модуль I (T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9)			
Робота на лекціях та семінарських заняттях	0...2	Теми 1 і 2; 3 і 4; 5; 6 і 7; 8 і 9	0...10
Самостійна робота (відповідь на контрольні запитання або тематичне тестування)	0...2	Теми 1 і 2; 3 і 4; 5; 6 і 7; 8 і 9	0...10
Виконання контрольно-модульної роботи № I	0...25	1	0...25
Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль II (T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17)			
Робота на лекціях та семінарських заняттях	0...2	Теми 10 і 11; 12; 13; 14 і 15; 16 і 17	0...10
Самостійна робота (відповідь на контрольні запитання або тематичне тестування)	0...2	Теми 10 і 11; 12; 13; 14 і 15; 16 і 17	0...10
Виконання контрольно-модульної роботи № II	0...25	1	0...25
Модуль 2			
Виконання та захист індивідуального завдання (реферату)	0...10	1 реферат	0...10
Усього за семестр			0...100

T1, T2, ..., T17 – теми змістових модулів

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів. Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру з дисципліни політичної економії визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка «**Відмінно**» (A): 90 – 100 балів виставляється за таких умов:

- 1) творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання;
- 2) вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях;
- 3) глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів відприйнятих рішень;
- 4) чітке, послідовне викладення відповіді на папері;
- 5) вміння пов'язати теорію і практику.

Оцінка «**Добре**» (B): 75 – 89 балів виставляється за наступних умов:

- 1) мають місце деякі непринципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- 2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- 3) вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка «**Задовільно**» (D): 60 – 74 балів виставляється за наступних умов:

- 1) репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- 2) недостатня повнота викладання матеріалу;
- 3) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності привикладі матеріалу.

Оцінка «**Незадовільно**» (FX): 0 – 59 балів виставляється за наступних умов:

- 1) відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципів положень курсу;
- 2) наявність грубих, принципівих помилок при виконанні отриманих завдань;
- 3) неграмотне і неправильне викладення відповідей на папері.

8. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти діє відповідно Положенню Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» «Про академічну доброчесність».

Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, а також:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків, коли такі завдання передбачають групову роботу;

- посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

9. Порядок визнання результатів неформальної освіти

Неформальна освіта - це освіта, яка здобувається зазвичай за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти.

Право на визнання результатів неформальної освіти поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

З метою визнання результатів неформальної освіти за заявою здобувача освіти на ім'я викладача певної дисципліни проводиться перевірка отриманих здобувачем результатів навчання.

У разі необхідності, згідно з рішенням викладача, гаранта освітньої програми або завідувача випускової кафедри створюється предметна комісія. До складу комісії входять: гарант освітньої програми за якою навчається здобувач; завідувач кафедри, за якою закріплено дисципліну, результати навчання за якою перевіряються; науково-педагогічні працівники, які викладають відповідну дисципліну.

За підсумками оцінювання викладач або предметна комісія складає протокол, який містить висновок про зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни для деканату.

За умови позитивного висновку щодо процедури визнання результатів неформальної освіти здобувачу зараховуються відповідна дисципліна навчального плану або її частина та визначений для неї обсяг кредитів ЄКТС.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

1. Політична економія (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник (лист № 1/1-17903 від 11.11.2014)) Навч. посіб. / Гаркуша Ю.О., Мельникова В.І., Павленко Т.Ю., Сафронов Я.В., Хмель С.М., Хмель В.І., Шведова Г.М. – Х.:Нац. аерокосм. ун-т «ХАІ», 2014. – 320 с.
2. Основи економічної теорії (Гриф надано Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11-8911 від 10.06.2014 р.) Підручник / Гаркуша Ю.О., Мельникова В.І., Павленко Т.Ю., Сафронов Я.В., Хмель С.М., Хмель В.І., Шведова Г.М. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т «ХАІ», 2014. – 316 с.
3. Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor.khai.edu/>

11. Рекомендована література

1. Бріль М. С., Кліменко О. М., Лісна І. Ф. Політична економія: навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 280 с.
2. Економічна теорія : навч. посіб. / Мудрак Р. П., Бурляй А. П., Костюк В. С., Котвицька Н. М., Нестерчук Я. А., Пенькова О. Г., Ревуцька А. О., Смолій Л. В., Фицик Л. А., Фротер О. С. Умань : ВПЦ «Сочінський», 2018. 617 с.
3. Ємець О. І., Репела Н. П., Татунчак Я. І. Політична економія : навч. посіб. Івано-Франківськ. 2017. 328 с.
4. Камінська Т. М. Основи економічної теорії : підручник. К.: ВСВ «Медицина», 2018. 232 с.
5. Лагутін В. Д, Уманців Ю. М., Щербакова Т. А. Економічна теорія : підручник. К. : КНТЕУ, 2017. 607 с
6. Фінансово-економічна грамотність: підручник: [у двох частинах] – Ч. 1: Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України / за редакцією д-ра екон. наук, проф. О.Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О.В. Димченко. – Київ: Видавничий дім «Кондор», 2017. –1024с.;
7. Фінансово-економічна грамотність: підручник: [у двох частинах] – Ч. 2: Банківська система України, загальні поняття про облік, аудит та економічний аналіз в умовах ринкової економіки / за редакцією доктора економічних наук, професора О.Б. Жихор. – Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 440с.
8. Політична економія (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник (лист № 1/1-17903 від 11.11.2014)) Навч. посіб. / Гаркуша Ю.О., Мельникова В.І., Павленко Т.Ю., Сафронов Я.В., Хмель С.М., Хмель В.І., Шведова Г.М. – Х.:Нац. аерокосм. ун-т «ХАІ», 2014. – 320 с.
9. Основи економічної теорії (Гриф надано Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11-8911 від 10.06.2014 р.) Підручник / Гаркуша Ю.О., Мельникова В.І., Павленко Т.Ю., Сафронов Я.В., Хмель С.М., Хмель В.І., Шведова Г.М. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т «ХАІ», 2014. – 316 с.

10. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка [Текст]: Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. Та доп. / Мацелюх Н.П., Максименко І.А. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 382 с.

11. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія. [текст]: навч. посіб. А.В.Сірко – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 416 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Google Scholar – пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL : <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

3. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL : <http://www.rada.gov.ua>.

4. Кабінет Міністрів України: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL : <http://www.kmu.gov.ua>.

5. Національний Банк України: офіційний сайт. URL : <http://www.bank.gov.ua>.

6. Науково-технічна бібліотека національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». URL: <https://library.khai.edu/catalog>

7. Міністерство економіки: офіційний веб-сайт. URL : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

8. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL : <https://www.mof.gov.ua/uk>